

Cristin

Strategisk plan

Vedtatt i CRISStins styre, desember 2011

Innledning

Navnet CRIS er forkortelse for Current Research Information SysTEM In Norway. CRIS er en internasjonalt brukt forkortelse for IT-systemer som samler og tilgjengeliggjør informasjon om forskning.

Bakgrunn

Interessen for dokumentasjon av egen forskning har vært tydelig ved norske forskningsinstitusjoner i mange år. Myndighetene hadde på sin side behov for kvalitetssikrede data om vitenskapelig publisering som del av grunnlaget for et nytt, resultatbasert finansieringssystem. Kunnskapsdepartementet satte i 2008 ned et utvalg (Sivertsen-utvalget) som skulle vurdere muligheten for å etablere et felles system for registrering av vitenskapelige publikasjoner. Utvalget leverte i oktober 2008 rapporten *Norsk Vitenskapsindeks (NIFU STEP-rapport 33/2008)*. Her foreslo man å etablere et nasjonalt forskningsinformasjonssystem som dekket mer enn vitenskapelige publikasjoner og som dermed ikke bare dekket myndighetenes behov, men også hadde forskningsinstitusjonene, forskerne, media og næringsliv som målgrupper. Det ble også vektlagt knytning til arbeidet med Open Access og åpne arkiver.

Etter en bred høringsprosess samt omfattende arbeid i flere tverrsektorielle arbeidsgrupper nedsatt av Kunnskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet ble CRIS (Current Research Information System In Norway) etablert som et felles nasjonalt forskningsinformasjonssystem. CRIS-systemet ble tatt i bruk 01.12.2010. Norsk vitenskapsindeks (NVI) er en delmengde av publikasjonsdatabasen i CRIS og er i løpet av 2011 tatt i bruk som felles rapporteringssystem for publikasjonsdata for Universitets- og høgskolesektoren, instituttsektoren og helsesektoren.

Ved oppløsningen av ABM-utvikling i 2010 ble det besluttet å også gi CRIS ansvaret for konsortieavtalene for fag- og forskningsbibliotekene, da man så en nær kobling mellom dette arbeidet og arbeidet med Open Access.

Formål

CRIS som organisasjon ble etablert 1.1.2011 som et virkemiddel i Kunnskapsdepartementets arbeid med oppfølging av «Klima for forskning» (St.meld. 30, 2008-2009). I meldingen løftes blant annet følgende fire tverrgående strategiske mål for forskningen frem:

- høy kvalitet i forskningen
- et velfungerende forskningssystem
- høy grad av internasjonalisering av forskningen
- effektiv utnyttelse av forskningsressursene og -resultatene

CRIS ble ved etableringen tildelt nasjonalt ansvar på tre hovedområder:

- Etablere og videreutvikle forskningsinformasjonssystemet CRIS, inkludert Norsk Vitenskapsindeks (NVI).

- Forvalte og videreutvikle best mulige avtaler for tilgang til lisensbelagte elektroniske informasjonsressurser, på vegne av og i samarbeid med konsortier av forskningsinstitusjoner i Norge.
- Drive frem og koordinere arbeidet med åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner, såkalt Open Access, inkludert videreutvikling av portalen NORA (Norwegian Open Research Archive).

Formålet for CRISTin beskrives slik i vedtektene:

CRISTin skal gi forskningen økt samfunnsmessig verdi ved å legge til rette for at forskning i flere sektorer sees i sammenheng.

CRISTin skal innhente og sammenstille informasjon for forskningsinstitusjonene ut fra prinsippet om åpen tilgang for alle.

CRISTin skal også dokumentere, presentere og gjøre åpent tilgjengelig kvalitetssikrede data om vitenskapelig publisering i en felles nasjonal database som grunnlag for finansieringssystemene i universitets- og høyskolesektoren, instituttsektoren og de regionale helseforetakene.

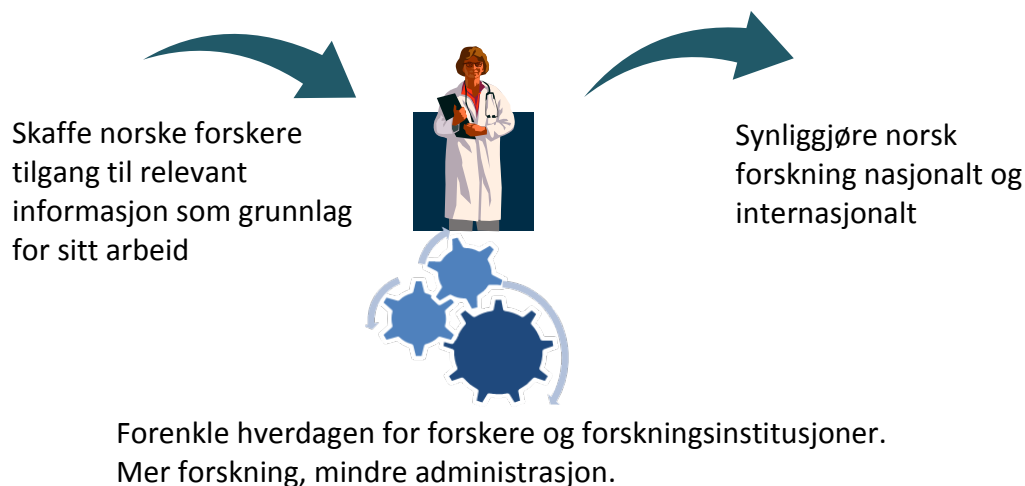
CRISTin skal utvikle sin rolle i et landskap med mange aktører med ulike og til tider motstridende interesser. Premissene for aktiviteten vil være bestillinger, forventninger og behov som meldes fra disse aktørene. Organisasjonens evne til å omgjøre dette til resultater som gir nytteverdi både for brukere og eiere vil være avgjørende for den videre utviklingen.

Denne planen beskriver hvordan CRISTin skal arbeide for å oppfylle sitt samfunnsoppdrag. CRISTin er en ung organisasjon med et bredt formål. Man har i første omgang valgt å styre etter langsiktige mål som gir organisasjonen en tydelig retning, men uten at det settes målbare mål. Det vil være naturlig å revidere strategien i løpet av et par år.

Strategisk plan vil følges av årlige handlingsplaner med konkrete mål for resultatoppnåelse.

1 Strategiske mål for virksomheten

CRISTins oppgaver faller i hovedsak inn under ett av tre områder illustrert i figuren under

Basert på dette er det satt opp følgende langsiktige hovedmål for virksomheten.

1. Alle norske forskningsinstitusjoner har tilgang til relevante elektroniske informasjonsressurser som grunnlag for sitt arbeid
2. Informasjon om og resultater av offentlig finansiert norsk forskning er åpent tilgjengelig
3. CRISTin forenkler hverdagen for forskere og forskningsinstitusjoner
4. CRISTin har høy kompetanse innen sine kjerneområder og samarbeider godt med kompetansemiljøer fra andre deler av sektoren i sitt arbeid

Måloppnåelse på de to første punktene ligger langt frem i tid, og CRISTin er en av mange aktører som må bidra. Målene oppleves likevel som gode ledestjerner for organisasjonen. De tre første målene svarer til de tre områdene i figuren, mens det siste er en så viktig forutsetning for å lykkes, at den løftes som et eget mål.

Nedenfor angis delområder som CRISTin skal prioritere i sitt arbeid i 2012-2013 på veien mot målene. Tiltak innen disse områdene vil bli ytterligere konkretisert og tidfestet i årlige handlingsplaner.

Hovedmål 1: Alle norske forskningsinstitusjoner har tilgang til relevante elektroniske informasjonsressurser som grunnlag for sitt arbeid

Delmål 1.1: Det skal etableres et aktivt samarbeid mellom CRISTin og fag- og forskningsbibliotekene knyttet til strategisk utvikling av arbeidet med konsortie- og lisensavtaler.

Forskningsinstitusjonene, representert gjennom fag- og forskningsbibliotekene, er de reelle brukerne og betalerne av konsortieavtalene. CRISTin skal sørge for at institusjonenes behov er klarlagt og at de involveres aktivt i planlegging og gjennomføring av forhandlinger.

Delmål 1.2: CRISTin skal arbeide for at mindre institusjoner sikres bedre tilgang til e-ressurser gjennom arbeid med konsortieavtaler.

I arbeidet med å etablere og reforhandle konsortieavtaler skal CRISTin arbeide for betingelser som i størst mulig grad gjør det mulig for de små fag- og forskningsbibliotekene å få tilgang til viktige e-ressurser.

Delmål 1.3: CRISTin skal bidra nasjonalt og internasjonalt til at publisering i Open Access-tidsskrift er det foretrukne valg for forskere

CRISTin skal være en aktiv deltager i arbeid for gradvis å endre publiseringsmønsteret i retning av Open Access. Dette vil bidra til å nå regjeringens mål om at alle vitenskapelige artikler som er resultat av offentlig finansiert forskning, skal være åpent tilgjengelige. CRISTin skal blant annet delta i internasjonale organisasjoner som arbeider for å påvirke både politiske og kommersielle aktører.

Arbeidet vil også bidra til oppnåelse av hovedmål 2.

Framtidsscenario 1

Doktorgradsstipendiat Heidi Karlsen ved Universitetet i Bergen skriver om de postsedimentære ekstensjonsstrukturene i Nordfjord-Sogn. Veilederen hennes vil gjerne at hun tar med noe om de eklogittførende sedimentene i den samme forkastningen, men Heidi finner ingen gode artikler. Heller ikke biblioteket kan hjelpe henne. Veilederen mener å huske at en norsk forsker ga en interessant presentasjon på en konferanse en tid tilbake, men husker verken navn på forsker eller sted og tid for konferansen. Veilederen ber Heidi logge seg inn i Cristin, der hun finner modulen Forskere. Her legger hun inn relevante emneord og får treff på Anders Kvale ved Norges Geologiske Undersøkelser. Der finner hun til sin glede oversikt over alle hans publikasjoner og ser at konferansebidraget er registrert. Hun laster ned presentasjonen, og kontakter også Kvale på e-postadressen som er oppgitt for å stille ham noen tilleggsspørsmål. Han vil på sin side gjerne høre mer om avhandlingen hennes som er innenfor et område han jobbet med tidligere.

Hovedmål 2: Informasjon om og resultater av offentlig finansiert norsk forskning er åpent tilgjengelig

Delmål 2.1: CRISTin skal samle data om forskningsaktivitet ved norske forskningsinstitusjoner og tilgjengeliggjøre disse.

CRISTin skal legge til rette for at informasjon om norsk forskning kan være tilgjengelig direkte i CRISTin-systemet eller via lenker. Informasjonen gjøres tilgjengelig og søkbar gjennom tjenester som NVI, prosjektkatalogen og forskerkatalogen. CRISTin skal gi mulighet for profilering av forskernes og institusjonenes aktivitet og derigjennom bidra til økt oppmerksomhet om forskning og til økt samarbeid på tvers av institusjoner og sektorer.

Delmål 2.2 CRISTin skal tilby fleksible rapport- og statistikkfunksjoner

Det skal etableres fleksible tjenester for statistikker og rapporter basert på data i CRISTin. Tjenestene skal være rettet mot behov hos forskere, institusjoner, myndigheter og andre samfunnsaktører. Arbeidet vil også bidra til oppnåelse av hovedmål 3.

Delmål 2.3: CRISTin skal arbeide for synliggjøring av norsk forskning ved at andelen åpent tilgjengelige norske vitenskapelige artikler øker.

CRISTin skal være en pådriver for å øke kompetansen i norske forskningsmiljøer om Open Access, at alle forskningsinstitusjoner i Norge har en etablert Open Access-policy og at finansieringsordninger støtter opp under Open Access. Arbeidet vil også bidra til oppnåelse av hovedmål 1.

Framtidsscenario 2

Arkeologi-professor Henry Walton Jones ved Norsk institutt for kulturminneforskning syns ikke helt han henger med i den teknologiske utviklingen. I et seminar lytter han interessert til stipendiatenes diskusjon om deling av publikasjoner, vitenarkiver, Mendeley og Open Access. Han ønsker seg jo flest mulig lesere og bestemmer seg for å forsøke seg på å egenarkivere sin siste artikkel. I Cristin får han gode hjelpetekster og blir veiledet gjennom hele prosessen, og til sin store lettelse får han en grønn "tommel opp"-knapp som viser at rettighetsavklaring er kontrollert av Cristin og at artikkelen kan sendes videre til det nye vitenarkivet. Arkivet fullfører godkjenningen av artikkelen, og via Cristins tjeneste for høsting av slike arkiver, havner den også i en mengde søketjenester på rundt om i verden. Nok en god dags arbeid tenker han, tar hatten og lukker fornøyd døren til kontoret.

Hovedmål 3: CRISTin forenkler hverdagen for forskere og forskningsinstitusjoner

Delmål 3.1: CRISTin skal levere brukervennlige tjenester

CRISTin skal levere verktøy som er brukervennlige og som er godt tilpasset arbeidsprosesser i de primære målgruppene. Tjenestene skal fortrinnsvis utformes felles for de tre sektorenes behov. Tjenestene skal tilfredsstillere kravene til universell utforming.

Delmål 3.2: CRISTin skal legge til rette for deling og gjenbruk av informasjon

Data i CRISTin skal, så langt det er mulig, gjøres tilgjengelige for gjenbruk for både personer, organisasjoner og andre IT-systemer. CRISTin skal tilsvarende gjenbruke kvalitetssikrede data fra andre kilder der dette er hensiktsmessig. Det skal avtales samarbeid knyttet til eksisterende IT-systemer i sektoren.

Delmål 3.3: CRISTins verktøy og tjenester forenkler forskningsadministrative oppgaver

Organisasjonen skal videreutvikle CRISTin-systemet slik at det bidrar til avlastning for forskere og forskningsinstitusjonene i deres forskningsadministrative oppgaver. CRISTin skal lage et godt verktøy for forskere for dokumentasjon av egen forskningsaktivitet og egen kompetanse. Videre skal systemet utvikles slik at det kan lette forskernes og institusjonenes arbeid med generering av prosjektsøknader, prosjektrapportering og prosjektevaluering.

Delmål 3.4: CRISTin skal etablere en god infrastruktur knyttet til koblingen mellom CRISTin og institusjonelle arkiv.

Tiltak på dette området vil omfatte fulltekstopplasting i CRISTin, overføring til institusjonelle arkiv, høsting av data fra disse arkivene og videre spredning til søkemotorer. CRISTin skal også sikre at det etableres et tilbud om institusjonelle arkiv for alle forskningsinstituttene.

Hovedmål 4: CRISTin tilbyr høy kompetanse innen sine kjerneområder og er gode til å trekke inn kompetanse fra andre deler av sektoren i sitt arbeid

Delmål 4.1: CRISTin skal ha høy kompetanse på sine nøkkelområder

CRISTin skal satse på strategisk rekruttering og kompetanseutvikling på sine kjerneområder.

Framtidsscenario 3

Hallvard Bøhn, overlege ved Oslo Universitetssykehus, jobber med søknaden for sitt nye prosjekt innen spinalkirurgi. Prosjektbeskrivelse og budsjett er godkjent av klinikk sjefen. Han tenker tilbake til gamle dager med masse papirer og uforståelige skjemaer og en evinnelig oppdatering av publikasjonslister og CV. Som han hatet det! Han trykker på send-knappen i den nye prosjektsøknadsmodulen i Cristin. Idet han trykker blir CVer og publikasjonslister for ham og hans kolleger hentet opp, strukturert i henhold til retningslinjene fra Forskningsrådet, lagt til søknaden og oversendt. Blir prosjektet godkjent, vet han at prosjektet automatisk blir opprettet i Cristin og at all senere rapportering vil bli forenklet ved hjelp av allerede registrerte Cristin-data.

CRISTin skal være en tydelig aktør på den offentlige arena og delta i offentlig debatt knyttet til sine ansvarsområder.

Delmål 4.2: CRISTin skal samarbeide med brukerinstusjonene og med andre aktører i sektoren

CRISTin skal hente inn kompetanse fra andre miljøer og bidra med sin spisskompetanse i andre organisasjoners arbeid. Det skal etableres et nært samarbeid med brukermiljøer og andre aktører i sektoren for å sikre at de tjenester som utvikles, treffer de faktiske behovene. CRISTin skal bidra til god dialog med relevante fagorganer og utvalg.

2 Prinsipper og verdier

CRISTins arbeid skal være basert på

- *Kvalitet og profesjonalitet* – på data og løsninger, på kunnskap, på forvaltning og på tjenesteleveranser
- *Deling og gjenbruk* – vi skal være en pådriver for deling og gjenbruk av både data og løsninger
- *Brukerorientering og brukermedvirkning* – brukernes behov skal ivaretas i alle ledd av organisasjonen, spesielt i utvikling av tjenester på nett.
- *Samarbeid og arbeidsdeling* – vi skal tilby vår kompetanse som støtte for andre og være gode på å utnytte spisskompetanse i andremiljøer i vårt arbeid.
- *Samfunnsnytte* – vi skal ha fokus på nytteverdi i de tjenester vi utvikler og i annen aktivitet vi bruker ressurser på.